

Notat om regionale kulturfond

Bakgrunn

En opprettelse av regionale kulturfond har vært diskutert blant kulturorganisasjoner, kunstnerorganisasjoner og kulturpolitikere på tvers av politiske partier siden høsten 2017 (Grasrotløftet). Vi opplever en tverrpolitisk vilje til å gå videre i arbeidet med å utvikle regionale kulturfond til det beste for det regionale kunst- og kulturlivet. I forbindelse med oppgavefordelingen i regionreformen har det vært behov for å se på nye strukturelle innretninger, og vi mener dermed det er et momentum for opprettelsen av regionale kulturfond. Som en del av arbeidet foreslår vi en opprydding i tippemidlene og en endring av tippenøkkelen slik at midler frigjøres til formålet.

I dette notatet presenteres videre forslag til formål, målgruppe, innretning og finansiering av regionale kulturfond.

Innledning

Regionale kulturfond skal bidra til lokal og regional aktivitet på kunst- og kulturfeltet, og være et supplement til Norsk kulturfond, som i all hovedsak er en nasjonal konkurransearena for det frie feltet og det profesjonelle kunst- og kulturlivet. Det er i denne sammenheng viktig å understreke at Norsk kulturfond må opprettholdes, og at regionale kulturfond bør opprettes i tillegg til det eksisterende nasjonale. De regionale kulturfondene må tilrettelegges for den enkelte region, men fellesnevneren må være en enkel innrettet ordning som kan generere mer midler til lokal- og regional aktivitet.

Formål

Stimulere til utvikling og aktivitet på kunst- og kulturfeltet. Ordningen skal treffe både det profesjonell og frivillige kulturlivet og samarbeid aktørene imellom.

Målgruppe

Både enkeltpersoner og organisasjoner på det frie feltet, innen alle kunstneriske ytringer og felt, skal kunne omsøke de regionale kulturfondene. Ordningen skal treffe både det profesjonelle og frivillige feltet. I spennet mellom amatør og profesjonell/institusjon og enkeltperson skapes mye av dagens kunst- og kulturproduksjon. Slike samarbeid - som pr i dag faller mellom flere stoler - bør løftes i de regionale kulturfondene.

Innretning

Regionene bør selv innordne kulturfondet mest mulig hensiktsmessig i henhold til regionale forhold. Skal eksisterende tilskuddsordninger inkluderes i fondsstrukturen eller holdes utenfor? Kan eksisterende ordninger inngå og eventuelt styrkes?

Fagfellevurdering av tilskudd er viktig i de større regionene der aktiviteten er stor og søknadsmengden høy, men passer kanskje ikke for regionene der det er få aktører. Felles for de regionale kulturfondene bør være enkle søknads- og rapporteringskrav og kort behandlingstid – fortrinnsvis med minimum fire søknadsfrister i året. Det må være et mål med minimalt med byråkrati og mest mulig midler direkte til produksjon og formidling av kunst og kultur i den enkelte region.

Finansiering

De 11 nye regionene er svært ulike i folketall, demografi og behov. Det statlige tilskuddet til de regionale kulturfondene må fordeles med utgangspunkt i disse ulikhetene. Det må selvsagt også kompenseres noe for avstander og reisevei. En modell som kan benyttes i utarbeidelsen er innretningen av de regionale filmsentrene.

Flere kulturpolitikere har tatt til orde for en opprydding og endring av overskuddet fra Norsk tipping på kulturfeltet. En prinsipiell diskusjon om hvilke ordninger som skal dekkes av tippemidlene må nå legge grunnlaget for denne oppryddingen. Vi mener en endring av tippenøkkelen vil muliggjøre finansieringen av regionale kulturfond der tippemidlene vil være statens bidrag på 70% av det totale fondet, mens 30% besørges av regionene selv.